

כל האומר שלמה חטא...

Shlomo: The Jury Is Still Out...

מקראות:

7	מ"א ט:א-ט	1	דברים יז:יד-כ
8	מ"א י:א-י	2	ש"ב יב:כד-כה (ש"א יח:יד)
9	מ"א יא:א-יג, כט-מג	3	ש"ב ז:ח-יז (דהי"א כט:א)
10	מ"א טו:ג-ה	4	מ"א א
11	דהי"ב ט:כט-לא	5	מ"א ג-טו
		6	מ"א ה: ט-טו (מ"א י א:

(1) שבת נו:

אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: **כל האומר שלמה חטא - אינו אלא טועה**, שנאמר ולא היה לבבו שלם עם ה' אלהיו כלבב דוד אביו, כלבב דוד אביו הוא דלא הוה - מיחטא נמי לא חטא. אלא מה אני מקיים ויהי לעת זקנת שלמה נשיו הטו את לבבו - והכתיב ויהי לעת זקנת שלמה נשיו הטו את לבבו והכתיב כלבב דוד אביו - כלבב דוד אביו הוא דלא הוה - מיחטא נמי לא חטא! - הכי קאמר: ויהי לעת זקנת שלמה נשיו הטו את לבבו ולכתב אחרים - ולא הלך. והכתיב אזיבנה שלמה במה לכמוש שקץ מואב! - שבקש לבנות ולא בנה. אלא מעתה אזיבנה יהושע מזבח לה' שבקש לבנות ולא בנה? אלא - דבנה, הכא נמי - דבנה! - אלא, כדתניא רבי יוסי אומר: ואת הבמות אשר על פני ירושלים אשר מימין להר המשחה אשר בנה שלמה מלך ישראל לעשתרת שקיץ צדונים וגו'. אפשר בא אסא ולא ביערם, יהושפט ולא ביערם, עד שבא יאשיה וביערם? והלא כל עבודה זרה שבארץ ישראל אסא ויהושפט ביערום! אלא: מקיש ראשונים לאחרונים, מה אחרונים לא עשו - ותלה בהן לשבח, אף ראשונים לא עשו - ותלה בהן לגנאי. והכתיב ויעש שלמה הרע בעיני ה' - אלא מפני שהיה לו למחות בנשיו, ולא מיחה, מעלה עליו הכתוב כאילו חטא. אמר רב יהודה אמר שמואל: נוח לו לאותו צדיק שיהא שמש לדבר אחר ואל יכתב בו ויעש הרע בעיני ה'. אמר רב יהודה אמר שמואל: בשעה שנשא שלמה את בת פרעה הכניסה לו אלף מיני זמר, ואמרה לו: כך עושין לעבודה זרה פלונית, וכך עושין לעבודה זרה פלונית, ולא מיחה בה. אמר רב יהודה אמר שמואל: בשעה שנשא שלמה את בת פרעה ירד גבריאל ונעץ קנה בים, ועלה בו שירטון, ועליו נבנה כרך גדול [של רומי]. במתניתא תנא: אותו היום שהכניס ירבעם שני עגלי זהב אחד בבית אל ואחד בדרום נבנה צריף אחד, וזהו איטליאה של יון.

(2) סנהדרין כא:

רב יהודה רמי כתיב ויהי לשלמה ארבעים אלף ארות סוסים מרכבתו וכתוב ויהי לשלמה ארבעת אלפים ארוות סוסים הא כיצד אם ארבעים אלף איצטבלאות היו כל אחד ואחד היו בו ארבעת אלפים ארוות סוסים ואם ארבעת אלפים איצטבלאות היו כל אחד ואחד היו בו ארבעים אלף ארוות סוסים רב יצחק רמי כתיב אין כסף נחשב בימי שלמה למאומה וכתוב ויתן שלמה את הכסף בירושלים כאבנים לא קשיא כאן קודם שנשא שלמה את בת פרעה כאן לאחר שנשא שלמה את בת פרעה אמר רבי יצחק בשעה שנשא שלמה את בת פרעה ירד גבריאל ונעץ קנה בים והעלה שירטון ועליו נבנה כרך גדול שברומי ואמר רבי יצחק מפני מה לא נתגלו טעמי תורה שהרי שתי מקראות נתגלו טעמן נכשל בהן גדול העולם כתיב לא ירבה לו נשים אמר שלמה אני ארבה ולא אסור וכתוב ויהי לעת זקנת שלמה נשיו הטו את לבבו וכתוב לא ירבה לו סוסים ואמר שלמה אני ארבה ולא אשיב וכתוב ותצא מרכבה ממצרים בשש וגו'

(3) סנהדרין ע:

דברי למואל מלך משא אשר יסרתו אמו

אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי מלמד שכפאתו אמו על העמוד ואמרה לו מה ברי ומה בר בטני ומה בר נדרי!

מה ברי: הכל יודעים שאביך ירא שמים הוה עכשיו יאמרו אמו גרמה לו ומה בר בטני! כל הנשים של בית אביך כיון שמתעברות שוב אינן רואות פני המלך ואני דחקתי ונכנסתי כדי שיהא לי בן מזורז ומלובן ומה בר נדרי! כל נשים של בית אביך היו נודרות יהא לי בן הגון למלכות ואני נדרתי ואמרתי יהא לי בן זריז וממולא בתורה והגון לנביאות אל למלכים למואל אל למלכים שתו יין:

אל למלכים אמרה לו מה לך אצל מלכים ששותים יין ומשתכרים ואומרים למה לנו אל ולרוזנים אי שכר מי שכל רזי עולם גלויים לו ישתה יין וישתכר איכא דאמרי מי שכל רוזני עולם משכימין לפתחו ישתה יין וישתכר אמר רבי יצחק מניין שחזר שלמה והודה לאמו דכתיב כי בער אנכי מאיש ולא בינת אדם לי כי בער אנכי מאיש מנח דכתיב ויחל נח איש האדמה ולא בינת אדם לי זה אדם הראשון

(4) סנהדרין יב:

שלשה מלכים וארבעה הדיוטות אין להם חלק לעולם הבא שלשה מלכים ירבעם אחאב ...

(5) שיר השירים רבה (וילנא) פרשה א

אמר ריב"ל בשעה שנמנו וגמרו ג' מלכים וד' הדיוטות אין להם חלק לעוה"ב בקשו לצרף שלמה עמהם יצתה בת קול ואמרה אל תגעו במשיחי אמר ר' יהודה בר סימון ולא עוד אלא שנתייחס ראש לשלשת יוחסין שנאמר ורחבעם בן שלמה, אמר ר' יודן בר סימון ולא עוד אלא ששרתה עליו רוח"ק ואמר ג' ספרים הללו משלי שה"ש וקהלת.